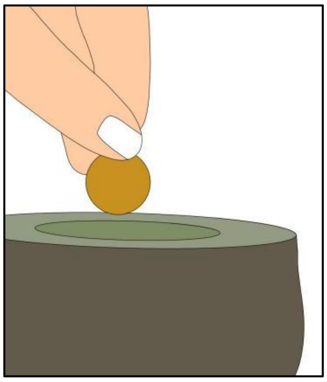

המנהג הנוצרי של מתן צדקה

צדקה - ביגוד ,אוכל או כסף הניתנים לעניים

הבשורות

היזהרו פן תעשו צדקה לפני אנשים כדי להיראות על ידם ,אחרת אין לכם שכר מאת אביכם שבשמים . לכן ,כשאתה עושה צדקה ,אל תקע לפניך בחצוצרה ,כאשר עושים הצבועים בבתי הכנסת וברחובות ,כדי שיזכו לכבוד מאנשים .אמן אומר אני לכם ,יש להם את שכרם .אבל כשאתה עושה צדקה ,אל תדע יד שמאלך מה עושה ימינך ,למען תהיה צדקתך בסתר ,ואביך הרואה בסתר יגמול לך בגלוי .מתי ו1-4':

ויען ישוע ויאמר " :איש אחד ירד מירושלים ליריחו ונפל בידי גנבים ,אשר הפשיטו אותו מבגדיו ,פצעו אותו ,והלכו והותירו אותו חצי מת ."וכשראה אותו ,ירד כומר אחד בדרך זו ,ועבר מן העבר השני . וכמוהו ,לוי אחד ,בא וראה אותו ועבר מן העבר השני .אך שומרוני אחד ,בדרכו ,הגיע אל המקום בו היה , וכשראתו ריחם עליו ,ניגש אליו ,חבש את פצעיו ,יצק שמן ויין ,הרכיב אותו על בהמתו ,הביא אותו לפונדק ודאג לו .ולמחרת ,כשיצא ,הוציא שני מטבעות ,נתן אותם לבעל הבית ,ואמר לו" :דאג לו ,וכל אשר תוציא עוד ,כשאשוב אשלם לך ".מי מבין השלושה האלה ,לדעתך ,היה שכנו של זה שנפל בידי הגנבים ?ויאמר" :זה שרחם עליו ".ויאמר אליו ישוע " :לך ועשה כמוך ".לוקס י30-37':

"אבל תנו צדקה מהדברים שיש לכם ,והנה הכל טהור לכם ".לוקס יא41:

מכרו את אשר לכם ותנו צדקה ;רכשו לכם ארנקים אשר לא יבלעו ,אוצר בשמים אשר לא יאבד ,שם לא יבוא גנב ולא יעשן ישחית .כי במקום אשר אוצרכם ,שם יהיה גם לבבכם .לוקס י"ב33-34

מעשי השליחים

פטרוס ויוחנן עלו יחד אל המקדש בשעת התפילה ,שהיא השעה התשיעית .ואיש אחד צולע מרחם אמו נישא ,והניחו אותו יום יום בשער המקדש הנקרא" היפה" ,"כדי לבקש צדקה מהנכנסים אל המקדש . ובראותם את פטרוס ויוחנן עומדים להיכנס אל המקדש ,ביקש צדקה .פטרוס הביט בו יחד עם יוחנן ואמר : "הבטו בנו "!והוא הקשיב להם בציפייה לקבל מהם משהו .פטרוס אמר" :כסף וזהב אין לי ,כי את אשר לי אני נותן לך .בשם ישוע המשיח מנצרת ,קום והתהלך ".ותפס אותו בימינו והרים אותו ,ומיד התחזקו

רגליו וקרסוליו .הוא קפץ ,עמד והלך ,ונכנס איתם אל המקדש ,הולך וקפץ ומשבח את אלוהים ".מעשי השליחים ג1-8:'

ורב המאמינים היה לב אחד ונפש אחת ;איש מהם לא אמר שדבר מכל אשר לו הוא שלו ;אלא הכל היה להם משותף .ובגבורה רבה העידו השליחים על תחיית האדון ישוע ;וחסד גדול היה על כולם .וגם לא היה ביניהם איש שחסר ;כי כל בעלי אדמות או בתים מכרו אותם ,הביאו את מחיר הנמכרים ,והניחו אותם לרגלי השליחים ;וכל איש חילק לפי צרכיו .ויוסף ,אשר נקרא על ידי השליחים ברנבא) שפירושו בן הנחמה ,(לוי מארץ קפריסין ,היה לו אדמה ,מכר אותה ,הביא את הכסף ,והניח אותו לרגלי השליחים . מעשי השליחים ד32-37 '

וביפו הייתה תלמידה אחת ושמה טביתא ,אשר פירושה נקראת דורקס .האישה הזאת הייתה מלאה במעשים טובים ובצדקות .מעשי השליחים ט36 '

היה איש בקיסריה ששמו קורנליוס ,שר מאה מהגדוד המכונה הגדוד האיטלקי ,איש ירא אלוהים עם כל ביתו ,אשר נתן צדקה רבה לעם ,ומתפלל לאלוהים תמיד .הוא ראה בחזון בבירור ,בשעה התשיעית ביום , מלאך אלוהים בא אליו ואומר לו קורנליוס .וכאשר הביט בו ,נבהל ואמר ,מה קרה ,אדוני ?ויאמר אליו , תפילותיך וצדקותיך עלו לזכרון לפני אלוהים .מעשי השליחים י1-4 '

ויאמר קורנליוס ,לפני ארבעה ימים צמתי עד השעה הזאת ;ובשעה התשיעית התפללתי בביתי ,והנה איש עמד לפני בבגדים זוהרים ,ויאמר ,קורנליוס ,תפילתך נשמעה ,ונדיבותיך נזכרו לפני אלוהים .מעשי השליחים י30-31 '

הראיתי לכם את כל הדברים ,כי כך עליכם לעמול לתמוך בחלשים ולזכור את דברי האדון ישוע ,אשר אמר ,אשרי לתת מאשר לקבל .מעשי השליחים כ35 '

ובזאת אני מתרגל ,שיהיה לי תמיד מצפון נקי מכל פשע כלפי אלוהים וכלפי בני אדם .ועתה ,לאחר שנים רבות באתי להביא צדקה לעמי וקרבנות .מעשי השליחים כ"ד16-17 :

"הגונב אל יגזור לגנוב ,אלא יעמול ויעשה בידיו את הטוב ,למען יהיה לו לתת לנזקק ".אפסים ד28 '

אפוקריפ

אני טובית הלכתי כל ימי חיי בדרכי אמת ומשפט ,ועשיתי צדקה רבה לאחי ולעמי אשר באו עמי נינווה ארץ אשורים .טובית א 'ג'

ובתקופת אנמשר נתתי צדקה רבה לאחי ,ואת לחמי נתתי לרעבים ,ובגדי לעירומים ;ואם ראיתי מת מעמי , או מושלך על חומות נינוה ,קברתי אותו .טובית א16-17 ',

תן צדקה מכספך ;וכאשר אתה נותן צדקה ,אל תקנא עינך ,ואל תסובב פניך מכל עני ,ופני אלוהים לא יסורו ממך .אם יש לך שפע תן צדקה בהתאם ;אם יש לך מעט ,אל תירא לתת בהתאם למעט הזה :כי אוצר

הראיתי לכם את כל הדברים ,כי כך עליכם לעמול ולסייע לחלשים,
ולזכור את דברי האדון ישוע ,כיצד אמר,
יותר מבורך לתת מאשר לקבל.
מעשי השליחים כ35:'

טוב אתה אוצר לך ליום הצורך .כי הצדקה הזו מציל ממוות ,ואינה מרשה לבוא לחושך .כי צדקה היא מתנה טובה לכל הנותן לפני עליון .טוביה ד7-11:'

תֵּן מִלַּחְמְךָ לְרָעֵבִים וּמִבְּגָדֶיךָ לְעֲרוּמִים וּכְכַמִּי שְׁבָעְךָ תֵּן צְדָקָה וְאַל תִּקְנָא עֵינֶךָ בְּתִתִּין צְדָקָה .טוֹבִית ד ,'טז

תפילה טובה עם צום ,צדקה וצדקה .מעט בצדקה עדיף מהרבה בעוול .עדיף לתת צדקה מאשר לאגור זהב : כי צדקה מציל ממוות ,ומטהר כל חטא .העוסקים בצדקה וצדקה ימלאו חיים .טובית יב :ח-ט

וַיְכַל טוֹבִיט לַהֲבֹת אֱלֹהִים .וַיְהִי בֶּן שְׁמוֹנָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה בְּאִבְדוֹ רָאִיתוֹ ,וַיִּשְׁבֶּה לוֹ מֵעַד שְׁמוֹנָה שָׁנִים .וַיִּתֵּן צְדָקָה וַיְרַד בְּיִרְאַת יְהוָה אֱלֹהִים וַיְהַבֵּל אוֹ .טובית יד ,א-'ב'

וְקִבַּרְנִי בְּהַכָּבָה וְאִמֶּךָ עִמִּי וְאַל תִּשָּׁהֵר עוֹד בְּנִינְוֶה .זְכֹר בְּנִי אֵת כְּשֶׁה עָשָׂה אֱמָן אֶת אֲחִיכָרוּשׁ הַגִּמְלֹהוּ וְאֵת כְּשֶׁה גִּמַּלֵּל לֹא יָרַד אֶל־חֹשֶׁךְ .מַנְשֶׁה נָתַן צְדָקָה וְנִמְלֹקְדוֹ מִמָּכְשֻׁתִּים אֲשֶׁר טָמוּ לוֹ וְאֱמָן נָפַל בְּמַכְדָּה וְנָבֹא . לְעַתָּה בְּנִי שֶׁהוּא מַה עוֹשֶׂה צְדָקָה וְאֵת כְּשֶׁה צְדָקָה מְגַלֵּל .אִם דִּבְרַב אֶת הַדְּבָרִים אֱלֶּלוֹ וַיְקַבֵּר אֹתוֹ בְּכָבוֹד . טוֹבִית י"ד ,י-'י"א

מים יכבו אש להבה ,וצדקה תכפר על חטאים .סירא ג ,'ל.'

אל תתרפה לבך בתפילתך ,ואל תשכח לתת צדקה .סירא ז ,'י'

"לא יוכל לבוא טוב למי שעוסק תמיד ברע ,ולא למי שאינו נותן צדקה ".סירא י"ב ,ג'

"נדבת איש כחותם עמו ,וְשָׁמֵר טוֹבוֹת אָדָם כְּבַת עַיִן ,וְנִתֵּן חֲלָבָה לְבָנָיו וּלְבָנָיו ".סירא י"ז ,כ"ב

סגור צדקה באוצרותיך ,והיא תציל אותך מכל צרה .סירא כט ,יב

האוהב זהב לא יצדק ,והולך אחר שחיתות ישביע בו .זהב היה לחורבן רבים ,והרסם היה נוכחות .מכשול הוא למקריביו ,וכל כסיל ילכד בו .אשרי עשיר אשר נמצא תמים ,ולא הלך אחרי זהב .מי הוא ?ונקרא לו אשרי :כי נפלאות עשה בעמו .מי נבחן בכך ,ונמצא שלם ?יתהלל .מי יפגע ,ולא פגע ?או עשה רע ,ולא עשה ?טובתו תקום ,וקהלת תכריז על צדקתו .סירא לא ,ה-'יא

גמול חסד מקריב סלת דקיקה ,ונותן צדקה מקריב תהילה .סירא לה ,ב

אחים ועוזרים בעת צרה ,וצדקה תושיע יותר משניהם .סירא מ:כד

ספרי התנ"ך האבודים

מרים הבתולה הקדושה והמפוארת לעד ,צאצאית מגזע המלוכה ומשפחתו של דוד ,נולדה בעיר נצרת , וחונכה בירושלים ,בבית המקדש של ה .'שם אביה היה יואכים ,וחנה אמה .משפחת אביה הייתה מהגליל ומהעיר נצרת .משפחת אמה הייתה מבית לחם .חייהם היו ישרים וכנים בעיני ה ,'אדוקים ותמימים לפני

בני אדם .כי הם חילקו את כל רכושם לשלושה חלקים :אחד מהם הקדישו לבית המקדש ולפקידי בית המקדש ;אחר חילקו בין זרים ואנשים בעוני ;ואת השלישי שמרו לעצמם ולצרכי משפחתם .בשורת לידתה של מרים א1-4:'

"אל תירא ,יואכים ,ואל תיבהל למראהי ,כי מלאך ה 'אני ,שנשלח אליך על ידו ,כדי להודיעך שתפילותיך נשמעו וצדקותיך עלו לפני אלוהים ".בשורת לידתה של מרים ב:'ג'

לאחר מכן נראה המלאך אל חנה אשתו ואמר" :אל תירא ,ואל תחשבי כי את רואה רוח .כי אני המלאך אשר הקרבתי את תפילותיך ונדבותיך לפני אלוהים ,ועתה נשלחתי אליך ,כדי להודיע לך כי תיוולד לך בת ,אשר תיקרא מרים ,ותהיה מבורכת מכל הנשים ".בשורת לידת מרים ג1-2:'

הספר השלישי של רועה הרמס) 2:1-13 דמיונות(
1ובהלכתי בשדה ,ואראה את עץ הבוקיצה ואת הגפן ,ואחשוב על פירותיהם ,וירא אלי מלאך ,ויאמר אלי : מה אתה חושב כל כך הרבה זמן בקרבך?
2ואמר לו אדוני ,אני חושב על הגפן הזאת ועל העץ הזה כי פירותיהם יפים .ויאמר אלי ,שני העצים האלה הם לדוגמה לעבדי אלוהים.
3ואמר לו אדוני ,אשמח לדעת מהי תבנית העצים האלה אשר אתה מזכיר .שמע ,אמר הוא ;אתה רואה את הגפן הזאת ואת הבוקימה הזאת ;אדוני אמרתי ,אני רואה אותם,
4גפן זו ,הוא אומר ,פורה ,אך הבוקיצה היא עץ ללא פרי .אף על פי כן ,גפן זו ,אלמלא הייתה מונחת על עץ הבוקיצה הזה ונתמכת בו ,לא הייתה נושאת פרי רב ;אך בשכיבה על האדמה ,היא הייתה נושאת פרי רע בלבד ,משום שלא הייתה תלויה על עץ הבוקיצה ;ואילו בהיותה נתמכת על עץ הבוקיצה ,היא נושאת פרי גם לעצמה וגם לזה.
5ראה ,אם כן ,כיצד עץ הבוקיצה אינו נותן פחות פרי ,אלא יותר פרי ,מהגפן .כיצד ,אדוני ,אמרתי ,הוא נושא פרי רב יותר מהגפן ?כי ,אמר ,הגפן הנתמכת על עץ הבוקיצה נותנת פרי רב וטוב כאחד ;ואילו אם תשכב על האדמה ,היא תישא מעט מאוד ,וגם זה רע מאוד.
6לכן ,משל זה מוצג לעבדיו של אלוהים ;והוא מייצג את העשיר והעני .עניתי ,אדוני ,הבהיר לי זאת . שמע ,אמר ;לעשיר יש עושר ;אך כלפי ה 'הוא עני ;כי הוא עסוק בעושרו ,ומתפלל מעט לה ;'והתפילות שהוא מתפלל הן עצלניות וחסרות כוח.
7לכן ,כאשר העשיר מושיט לעני את הדברים שהוא זקוק להם ,העני מתפלל לה 'בעד העשירים ;ואלוהים מעניק לעשיר את כל הדברים הטובים ,כי העניים עשיר בתפילה ;ובקשותיו חזקות מאוד אצל ה.'
8אז העשיר משרת את כל הדברים לעניים ,כי הוא יודע שה 'שומע אותו ;והוא משמח יותר ובלי ספק , נותן לו את מבוקשו ודואג שלא יחסר לו דבר.
9והעני יודה לה 'על העשירים ,כי שניהם עושים את מלאכתם מאת ה.'
10לכן ,בני אדם אינם חושבים שהבוקיץ 'נותן פרי כלשהו ;והם אינם יודעים ואינם מבינים שכאשר מתווסף לגפן ,הגפן נושאת פרי כפול ,הן לעצמה והן לבוקיץ.'
יא כן גם העניים המתפללים אל ה 'בעד העשירים נשמעים ממנו ;ועושרם גדל ,כי הם משרתים את עניי עושרם .לכן שניהם נעשים שותפים זה במעשיו הטובים של זה.
12לכן ,כל מי שיעשה את הדברים האלה ,לא יעזב אותו ה ,'אלא ייכתב בספר החיים.
13אשרי העשירים והחושבים שהם גדולים ,כי מי שמבין זאת יוכל לשרת במה לאחרים.

ספרי גן עדן נשכחים

ברית זבולון ב1-21:'
1ועתה ילדים ,אני אומר לכם לשמור את מצוות ה ,'לחנך את רעיכם ולרחם על כולם ,לא רק על בני אדם , אלא גם על בהמות.
2על כל הדבר הזה ברכני יהוה ,וכאשר כל אחי היו חולים ,נמלטתי מבלי לחלות ,כי יהוה יודע את עצותיו של כל אחד.
3לכן גילו רחמים בלבבכם ,בני ,כי כאשר יעשה איש לרעך ,כן יעשה לו ה.'
4כי בני אחי חלו ומתו בגלל יוסף ,כי לא גילו רחמים בלבם ;ובני ניצלו מבלי חולי ,כפי שאתם יודעים.
5וְהָייתי בארץ כנען על חוף הים ,וַאֲדַג דָּג לְיַעֲקֹב אבי ,וְהִתְחַנְקוּ רַבִּים בַּיָּם ,וְהָיִיתִי לְשְׁמֹשׁ.
6אני הייתי הראשון שבניתי סירה לשוט בים כי ה 'נתן לי תבונה וחכמה בה.
7והורדתי הגה מאחוריו ,ומתחתי מפרש על חתיכת עץ זקופה אחרת שבתוכו.
8ואפליג שם לאורך החופים ,ודוג דגים לבית אבי ,עד אשר בואנו מצרים.
9ובחמלה חלקתי את שללי עם כל זר.
10ואם היה איש זר ,או חולה ,או זקן ,בישלתי את הדגים ,הכינתי אותם היטב ,והצעתי אותם לכל האנשים ,כפי צרכיו של כל אדם ,בצערם וברחמיו.
11על כן גם השביעני ה 'בשפע דגים כשדיג דגים ;כי מי שחולק עם רעהו מקבל הרבה יותר מאת ה.'
12חמש שנים דגתי דגים ונתתי מהם לכל איש אשר ראיתי ,וספיקו לכל בית אבי.
13ובקיץ דגתי ,ובחורף רעיתי צאן עם אחי.
14עתה אגד לכם את אשר עשיתי.
טו ראיתי איש צר בערוה בחורף וארחם עליו ואגנב בגד בסתר מבית אבי ואנתנה לצר לו.
16לכן ,ילדיי ,גלו חמלה וחמלה ללא היסוס מכל אדם ,ותן לכל אדם בלב טוב.
17ואם אין לכם את האמצעים לתת לנזקק ,רחמו עליו ברחמים עמוקים.
18ידעתי כי לא מצאה ידי לתת לצריך ,ואלך עמו בוכה שבע אצטדיונים ,ומעיי התגעגעו אליו ברחמים.
19לכן גם אתם ,בני ,גילו רחמים כלפי כל אדם ברחמים ,למען גם ה 'ירחם וירחם עליכם.
20כי גם באחרית הימים ישלח אלוהים את רחמיו על הארץ ,ובכל מקום אשר ימצא רחמים הוא שוכן בו.
21כי כַּמָּה שֶׁיַּחֲמֹר אָדָם עַל שְׁכֵיו ,כָּךְ גַּם ה 'יַחֲמֹר עָלָיו.